

ESTUDO DE OPORTUNIDADES DE NEGOCIO EN GALICIA

RESUMO EXECUTIVO

Programa Fomento do autoemprego e
as iniciativas empresariais en Galicia:
Anima Galicia.

Cámaras
Fundación INCYDE

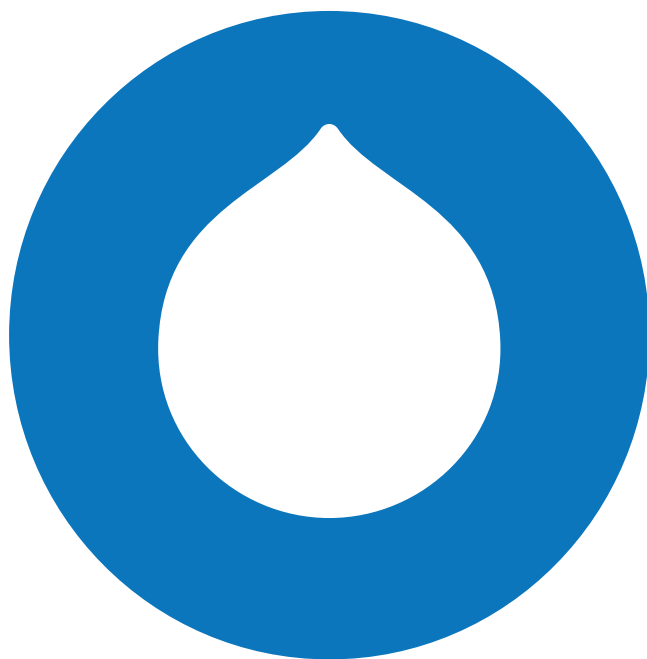

Unión Europea
Fondo Social Europeo
El FSE invierte en tu futuro

**ACCIÓN
CONTRA
A FAME**

**ACCIÓN
CONTRA EL
HAMBRE**

Denominación:

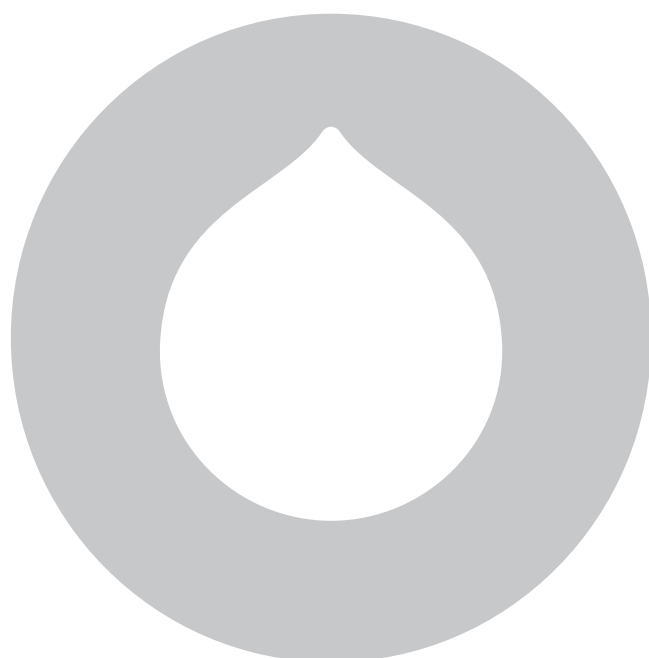
Investigación acerca das oportunidades de negocio en Galicia

Ano:

2017

Realizado por:

Contido

INTRODUCCIÓN	7
1. OBXECTIVOS	9
2. DESEÑO METODOLÓXICO	12
3. O CONTEXTO EMPRENDEDOR	14
3.1. A CONTORNA ECONÓMICA E SOCIAL	14
3.2. EMPREGO E EMPESA EN CIFRAS	15
3.3. EMPRENDEMENTO EN CIFRAS	20
4. ANÁLISE DAS ENTREVISTAS	24
5. ANÁLISE DOS GRUPOS DE DISCUSIÓN	26
6. ANÁLISE DA ENQUISA	29
7. MAPA DE RECURSOS	32
8. CONCLUSIÓN XERAIS	38
9. OPORTUNIDADES DE NEGOCIO EN GALICIA	43
10. PROPOSTAS DE MELLORA	57
11. BIBLIOGRAFÍA	60

INTRODUCCIÓN

A composición da estrutura social e económica da sociedade galega non é unha constante no tempo, xa que tanto as estruturas sociais como as interaccións económicas son cambiantes e evolucionan a medida que novas variables entran en xogo.

É por esta razón que **Acción Contra a Fame (ACH)** presenta este estudo acerca das **Oportunidades de Negocio en Galicia** tras analizar os cambios da distribución dos recursos dispoñibles de maneira que se poidan xerar accións de desenvolvemento ligados ao emprego, ás novas iniciativas de emprendemento e á consolidación do tecido empresarial galego.

Os datos mostran que, trala crise internacional dos últimos anos, os indicadores da economía mundial, española e galega experimentaron un lixeiro crecemento. Sen embargo, esta melloría é moderada xa que existe un cambio estrutural e as desigualdades entre rexións e clases sociais son, cando menos, palpables.

Hai que dicir que se pon o foco en tres comarcas seleccionadas previamente: A Coruña, Santiago e Barbanza, co fin de coñecer de primeira man a realidade dos concellos que as conforman e así programar accións concretas para estes territorios.

Para levalo a cabo, recolleuse información relacionada coa situación empresarial e de posibilidades de emprego das distintas rexións, utilizando tanto fontes secundarias (estudos, informes, bases de datos, etc.) como primarias (enquisa a empresas galegas, entrevistas a axentes clave e grupos de discusión con persoas relevantes das comarcas sinaladas).

O estudo e análise dos datos obtidos permítenos acadar unha idea bastante próxima da situación laboral e empresarial, constatándose que existe unha clara descompensación entre as zonas rurais e urbanas e que os recursos que se están a ofrecer por parte das entidades públicas e privadas non son suficientes, ou non son percibidos como suficientes polos axentes clave. De feito, algunhas das propostas que veremos no presente estudo céntranse en mellorar a coordinación e a profesionalización dos entes que ofrecen asesoramento laboral e empresarial, fomentando así a mellora das habilidades e competencias tanto de homes como de mulleres.

Por outra banda, existe unha clara preocupación no ámbito internacional acerca da situación da muller e o seu desenvolvemento no mundo laboral e empresarial. Para abordar este tema realizouse unha investigación transversal para coñecer cal é a realidade galega e así poder implantar posteriormente medidas ao respecto.

Finalmente, grazas ao proceso investigador, coñécense os sectores en auxe que existen en Galicia e nas diferentes comarcas, aportando unha perspectiva futura tanto para as persoas que implantan proxectos de desenvolvemento local como tamén para as persoas que están na busca da súa oportunidade laboral e empresarial.

A investigación realizouse durante o segundo semestre do ano 2017.

1

OBJECTIVOS

1. OBXECTIVOS

O obxectivo principal do presente estudo é o de analizar as oportunidades de negocio en Galicia, así como propor un mapa de recursos económicos endóxeos. A tal fin, séguense tres niveis analíticos:

Análise da situación económica e do perfil emprendedor en Galicia

Este primeiro nivel analítico implica a cuantificación, por medio da exploración de fontes de datos secundarios e a obtención de datos primarios, da situación económica e do perfil emprendedor en Galicia.

Análise das oportunidades de negocio en Galicia

Análise das oportunidades de negocio manifestas e latentes en Galicia, así como as dificultades no acceso e a permanencia das mulleres no entorno empresarial.

Detección dos recursos e accións en favor do desenvolvemento económico de Galicia

Investigaranse as accións específicas desenvolvidas por entes públicos e privados en favor da creación e consolidación de empresas, así como as accións específicas para mellorar a presenza das mulleres no entorno empresarial.

Así mesmo, os anteriores niveis analíticos tradúcense nos seguintes obxectivos específicos:

OBXECTIVOS ESPECÍFICOS	CONSECUCCIÓN
Cuantificar o entorno empresarial en Galicia e nas comarcas de A Coruña, Santiago e Barbanza	Revisión de fontes de datos secundarios
Coñecer o perfil emprendedor en Galicia	
Coñecer a participación das mulleres no entorno empresarial en Galicia	
Analizar as oportunidades de negocio en España e en Galicia	Fontes documentais
Coñecer as características das empresas que contan con postos de traballo en Galicia, e, sobre todo nas comarcas de: A Coruña, Santiago de Compostela e Barbanza	Enquisa
Coñecer as opinións do empresariado sobre os obstáculos e as medidas a desenvolver en relación co acceso do equipo humano nas entidades	
Pescudar sobre as propostas para mellorar a consolidación de empresas na súa zona ou comarca	

Valorar a situación socio – económica, de futuro de Galicia e das diferentes comarcas e oportunidades de desenvolvemento da mesma	Entrevistas en profundidade / grupos de discusión
Pescudar sobre a situación do emprego nas empresas da comarca, a participación das mulleres en relación coas oportunidades laborais e empresariais	
Pescudar as accións que desde o punto de vista das persoas participantes poderíanse desenvolver para mellorar a presenza da muller no tecido empresarial	
Pescudar as medidas que desde o ámbito público e privado están a levarse a cabo en materia de creación de empresas	
Propor melloras que, desde o punto de vista das informantes clave, sería necesario introducir para facilitar a creación de empresas e incremento do mercado laboral	Conclusións da análise cuantitativa e cualitativa

2

DESEÑO
METODOLÓGICO

2. DESEÑO METODOLÓXICO

Este estudo baséase nun deseño que consiste nunha combinación de métodos de investigación na medición dun mesmo fenómeno. Así, conxugáronse datos procedentes de fontes diversas, complementando datos cuantitativos e datos cualitativos. A decisión de integrar métodos de natureza cuantitativa e cualitativa radica nun afán de complementariedade.

Aínda que os datos cuantitativos permiten esbozar unha primeira imaxe das oportunidades de negocio e das características das empresas que están en Galicia, a metodoloxía cualitativa sacará á luz aspectos de natureza subxectiva que modelan as oportunidades reais neste ámbito de actuación. Trala recompilación de datos primarios a través dunha enquisa, desenvólvese unha análise cualitativa mediante as técnicas da entrevista en profundidade semi-estruturada e grupos de discusión.

ANÁLISE EN DATOS
20 fontes secundarias analizadas (estudos, informes, bases de datos, etc.)
67 empresas enquisadas
18 persoas entrevistadas
2 grupos de discusión

3

O CONTEXTO
EMPREENDEDOR

3. O CONTEXTO EMPRENDEDOR

1. A CONTORNA ECONÓMICA E SOCIAL

Ámbito Internacional e estatal

Segundo o resumo executivo “Situación y perspectivas de la economía mundial 2017” das Nacións Unidas, a situación da economía mundial permanece nun prolongado período de baixo crecemento. Os prognósticos seguen sendo positivos con crecementos dun 2,7% e un 2,9%, no 2017 e 2018, respectivamente, aínda que é máis unha sinal de estabilización económica que un signo dunha recuperación robusta e sostida da demanda global.

Para situar novamente á economía global nunha traxectoria de crecemento máis saudable no medio prazo, requírense políticas activas sobre o mercado laboral, regulación e incentivos financeiros eficaces, investimentos en educación e na capacitación das persoas traballadoras ou emprendedoras/ empresarias que poida promover as habilidades da forza laboral e a innovación.

En España, segundo os datos publicados, espérase unha evolución positiva en todos os sectores; marcado este crecemento especialmente polos sectores do turismo, servizos, industria, o sector agrario e a construción.

Así mesmo, tanto en España como no resto dos países europeos **son moi preocupantes as altas taxas de envellecemento da poboación**, que leva consigo o **envellecemento dos cadros de persoal**, así como a perda de poboación, **especialmente nas zonas rurais**, pola falta de substitución xeracional.

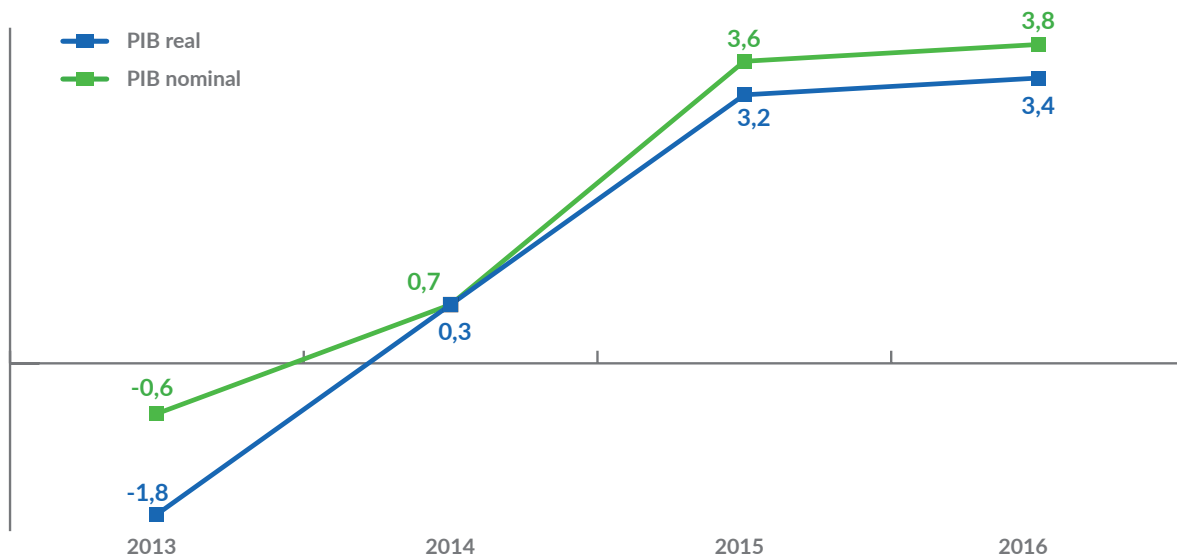
En Galicia

Segundo os datos recollidos do Informe Ardán 17 Galicia, pode comprobarse que **Galicia pecha unha década de inestabilidade económica** con taxas de crecemento moi por encima da media europea, o que permitirá recuperar os niveis de xeración de riqueza (PIB) previos á crise neste ano 2017. **Este crecemento ben marcado polo bo comportamento nas exportacións relacionadas coa automoción, téxtil, servizos, comercio, loxística, etc.**

Crecemento económico de Galicia (taxas interanuais)

Fonte: Ardan '17 Galicia

2. EMPREGO E EMPRESA EN CIFRAS

Emprego e empresa en España e Galicia

España

Segundo os datos proporcionados polo Ministerio de Empleo y Seguridad Social (MEySS) sobre as empresas inscritas na Seguridade Social en novembro de 2017, había case tres millóns de empresas en España, das cales o 54% o representan persoas autónomas sen persoal asalariado, seguidas dun 39,8% constituídas por microempresas de ata 9 persoas asalariadas.

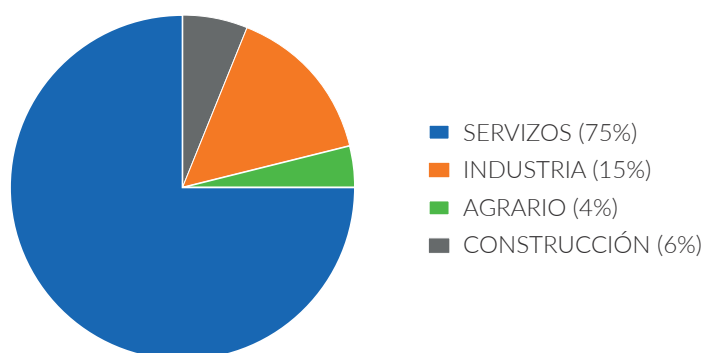
Empresas inscritas na Seguridade Social en novembro 2017 (uds, %)			
Empresas por tamaño	Nº de empresas	Tasa de variación %	
		Intermensual	Interanual
Persoas autónomas (sen asalariados/as)	1.542.725		-0,04%
Microempresas (1-9 asalariados/as)	1.135.211	0,37%	0,86%
Pequenas (10-49 asalariados/as)	148.408	0,70%	4,94%
Medianas (50-249 asalariados/as)	23.588	0,07%	5,52%
PEMES (1-249 asalariados/as)	1.307.207	0,40%	1,39%
Grandes (250 ou máis asalariados/as)	4.541	0,87%	5,75%
Empresas con asalariados/as	1.311.748		
Total empresas	2.854.473		0,62%

Fonte: MEySS

En canto a empregabilidade por sectores, claramente **o sector Servizos é o que acapara gran parte do emprego no ámbito estatal (75%), seguido moi de lonxe pola industria (15%).**

Persoas traballadoras por sectores febreiro 2017 (%)
--

Fonte: MEySS

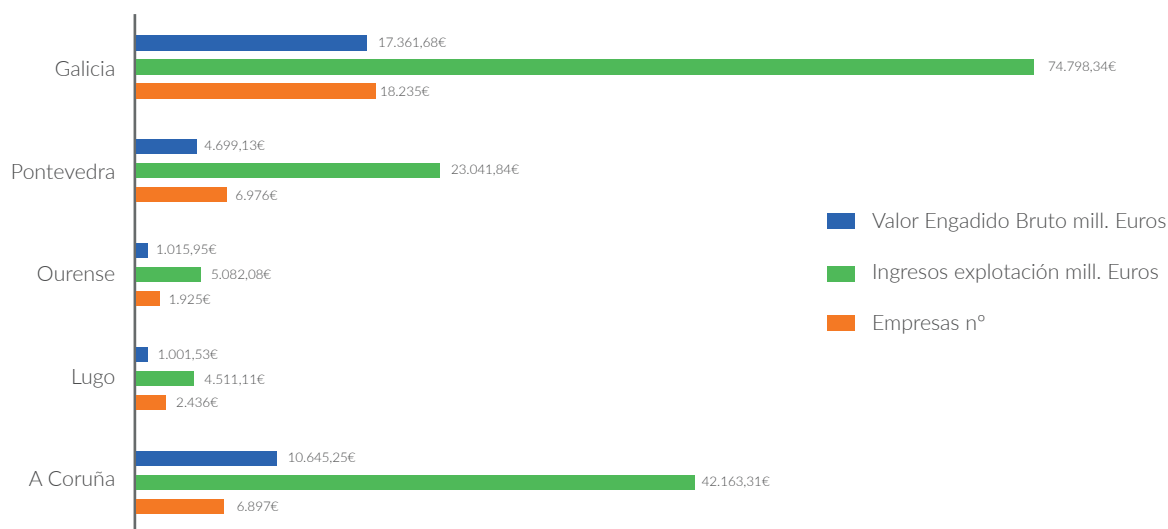
Crecemento económico en Galicia

As provincias de A Coruña e Pontevedra acaparan o maior número de empresas (37,82% e 36,26%, respectivamente) as cales obteñen o groso dos resultados económicos (56,37% e 30,81%, respectivamente). Estes datos corroboran **a importancia do eixe atlántico como motor económico da CC.AA. de Galicia.**

Distribución provincial por empresas, ingresos explotación e valor engadido bruto no ano 2015 (Mill. Euros, Euros, uds)

Fonte: Ardan '17 Galicia

Os sectores que xeran máis emprego son: “Comerciantes polo miúdo de pezas de vestir e complementos”, seguido de “Supermercados e hipermercados”.

Ranking de sectores en xeración de emprego en Galicia (2015, uds)

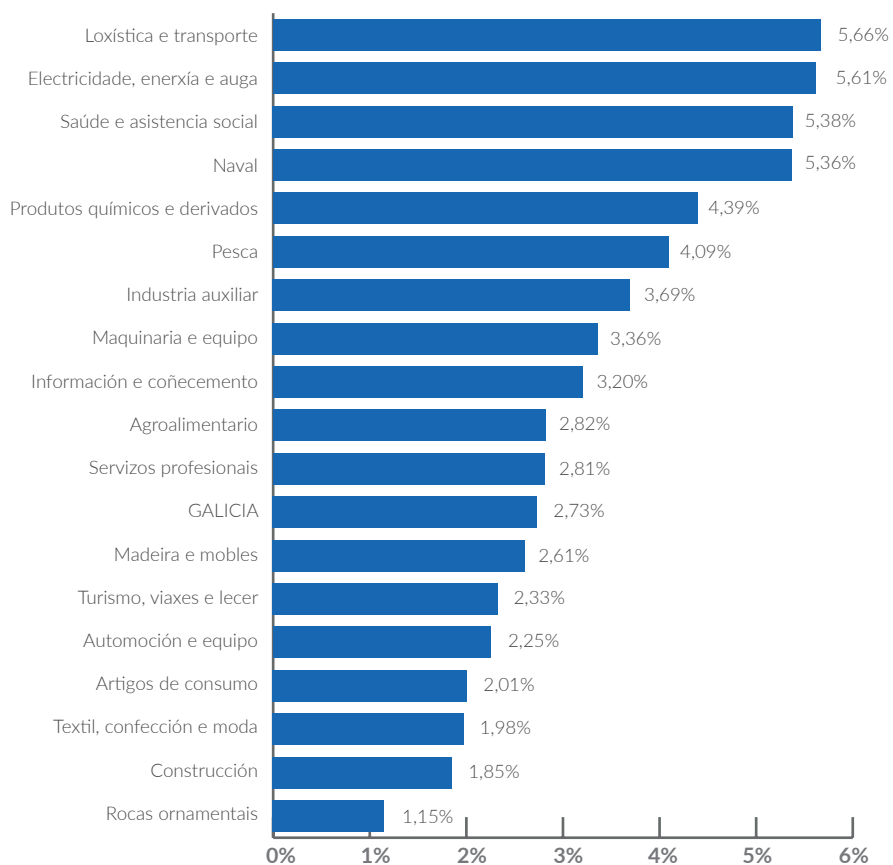
Fonte: Ardan '17 Galicia

Rendabilidade económica por sistemas produtivos (2015, %)

Fonte: Ardan '17 Galicia

Análise das comarcas do estudo

Na clasificación comarcal galega, segundo a xeración do VEB (Valor Engadido Bruto) A Coruña ocupa o primeiro posto, seguida de Santiago de Compostela e, por último, en octava posición a comarca de Barbanza.

Ranking das 15 comarcas máis relevantes por xeración do VEB no 2015 (Posición, %)					
	nº empresas	ingresos	VEB	emprego	poboación
A Coruña	2	1	1	1	2
Vigo	1	2	2	2	1
Santiago	3	4	3	3	3
Ourense	4	3	4	4	5
Lugo	5	8	5	6	7
Pontevedra	6	5	6	5	6
Ferrol	8	7	7	8	4
Barbanza	9	9	8	9	11
Betanzos	20	6	9	10	16
O Salnés	7	10	10	7	8
O Morrazo	11	11	11	11	9
Ordes	16	13	12	14	17
Bergantiños	10	14	13	12	10
Valdeorras	0	17	14	15	23
O Baixo Miño	12	0	15	13	12
15 comarcas	76,85%	90,13%	91,52%	87,51%	73,60%

Fonte: Ardan '17 Galicia

A comarca da Coruña xerou o 45,89% do VEB total galego e a de Vigo concentrou o 18,21%. Santiago, Ourense e Lugo situadas en terceiro, cuarto e quinto lugar, respectivamente, tiveron valores do VEB inferiores ao 6% do total de Galicia.

A comarca de A Coruña destaca pola riqueza comarcal xerada pola sociedade **INDUSTRIA DE DISEÑO TEXTIL, S.A.** En Santiago, a xeración da riqueza da comarca é por parte de Fabricación de chapas e taboleiros de madeira **FINANCIERA MADERERA, S.A. (grupo FINSA)** que xera ela soa practicamente o 100% do VEB comarcal do sector e o 99,81% do emprego da comarca de Santiago, colocándose, deste xeito, como líder comarcal en canto a xeración de emprego no período de análise 2015.

En derradeiro lugar, a comarca do Barbanza, xerou o 1,88% do VEB total galego. Isto supón situarse no posto número 8 do total das 53 comarcas de Galicia. **Apesca, a industria conserveira e o turismo (Mancomunidad Arousa Norte) abranguen os sectores de xeración de riqueza.**

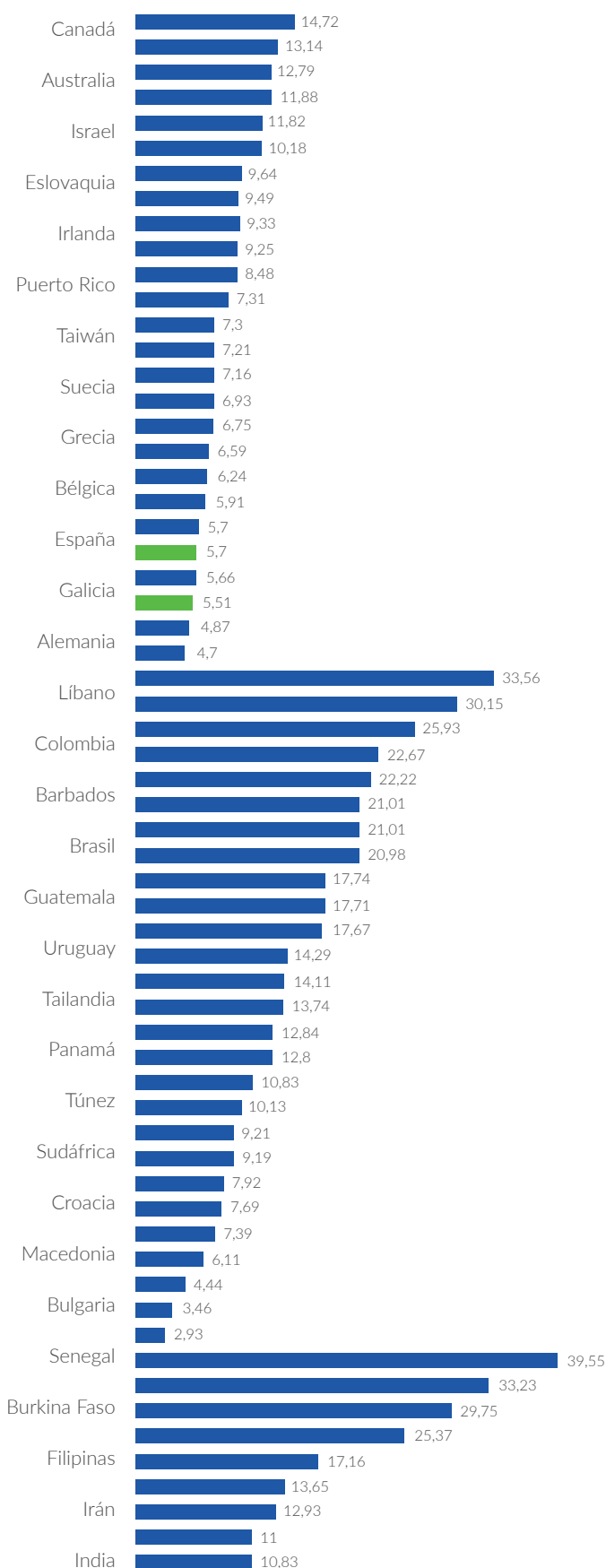
3. EMPRENDIMIENTO EN CIFRAS

Ámbito nacional

Se analizamos a Taxa de Actividade Emprendedora (Total Entrepreneurial Activity- TEA) española e galega a escala internacional, vemos a situación de ambas economías fronte a outros países, clasificados de acordo co seu nivel de desenvolvemento polo World Economic Forum (WEF). Ambas localízanse no grupo de países cuxo crecemento se basea na innovación, e cuxos valores son similares a outros países europeos.

**Taxa de Actividade Emprendedora
española e galega a escala
internacional (%)**

Fonte: Informe Ejecutivo 2015 - Informe Mundial GEM (Global Entrepreneurship Monitor)

Analizada a información recollida en materia de políticas gobernamentais (España 3,1% vs. Europa 2,9%), **a maioría dos elementos do ecosistema emprendedor español están por baixo da valoración media dos países europeos participantes en 2016.**

En concreto, as valoracións máis baixas obsérvanse en:

- Educación en etapa escolar (1,7 vs. 2,0%)
- Políticas gobernamentais de apoio ao emprendemento (1,9 vs. 2,6%)
- Políticas orientadas á redución da burocracia/impostos (2,0 vs. 2,5%)
- Financiamento para emprendedores (2,2 vs. 2,9%)
- Dinamismo do mercado interno (2,7 vs. 2,8%)
- Educación en etapa postescolar (2,2 vs. 2,9%)
- Acceso á infraestrutura física e de servizos (3,5 vs. 4,0%)

En Galicia

Segundo o *Informe Ejecutivo Galicia 2015. GEM (Global Entrepreneurship Monitor)*, a situación da contorna para emprender en Galicia é a seguinte:

- **Oportunidades para emprender:** O 21,02% das persoas enquisadas no estudo perciben boas oportunidades para emprender en Galicia.
- **Habilidades e coñecementos para emprender:** O 44,88% das persoas enquisadas no estudo afirma posuír habilidades e coñecementos para emprender en Galicia.
- **Intencionalidade emprendedora:** Respecto da poboación en xeral, **as persoas emprendedoras galegas manifestan un menor temor ao fracaso**, afirman ter capacidade para explotar unha idea de negocio, e identifican en maior medida oportunidades de negocio na contorna.
- A porcentaxe de emprendedores/as que coñece a algún outro emprendedor/a incrementouse en 2015, mentres que se reduciu entre a poboación en xeral.
- **Descende o número de emprendedores que cesou a súa actividade mercantil.**

En Galicia implántanse máis proxectos de creación de empresa preto das cidades e é unha tendencia que amplía a brecha aínda máis entre as distintas localizacións xeográficas.

Implantación en contorna rural ou urbana do emprendedor/a segundo a fase do proceso (% , 2014-2015)

Implantación	Emprendedor/a potencial			Emprendedor/a nacente			Emprendedor/a novo/a			Emprendedor/a incipiente			Emprendedor/a consolidado/a			Emprendedor/a que abandonou		
	2014	2015		2014	2015		2014	2015		2014	2015		2014	2015		2014	2015	
Urbano	86%	92%		86%	87%		83%	86%		84%	86%		78%	81%		81%	83%	
Rural	14%	8%		14%	13%		17%	14%		16%	14%		22%	19%		19%	17%	

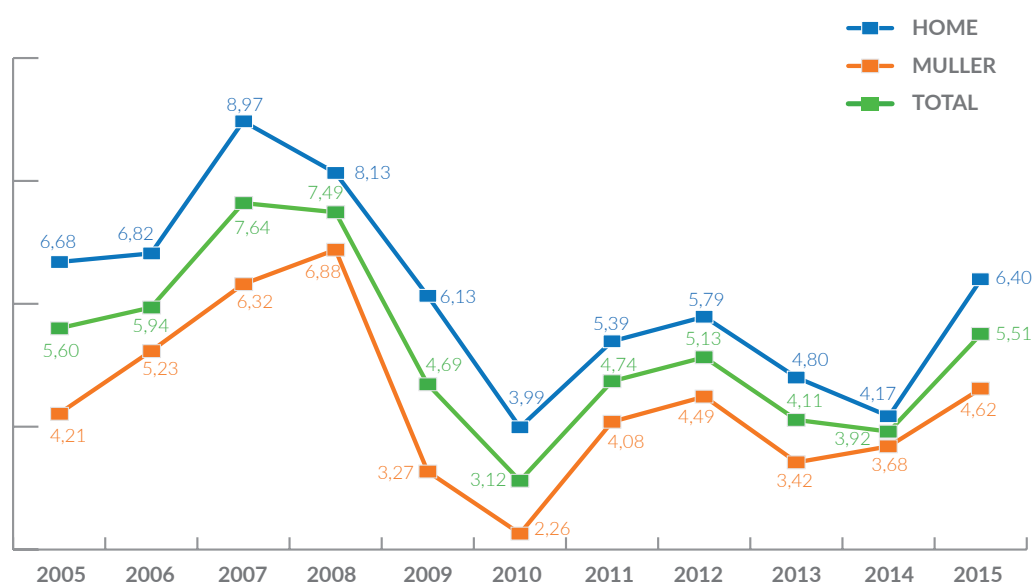
Fonte: Informe Ejecutivo Galicia 2015. GEM (Global Entrepreneurship Monitor)

En Galicia - Muller vs Home

A posición do TEA (tendencia á alza da actividade emprendedora) feminino na comunidade autónoma galega segue sendo inferior á media española (4,62 en Galicia fronte ao 5,02 en España). Deste xeito, Galicia mantén a súa posición como novena comunidade autónoma con maior TEA feminino no ano 2015, e a oitava con maior diferencial positivo entre homes e mulleres, cunha diferenza de 1,78 puntos fronte ao 1,35 da media española. Só Asturias e Extremadura manteñen un diferencial negativo, con maior número de emprendedoras que emprendedores no ano 2015.

Evolución do TEA en función do sexo (2005-2015, %)

Fonte: Informe Ejecutivo Galicia 2015. GEM (Global Entrepreneurship Monitor)

A woman with dark hair, wearing a white button-down shirt, is seated at a wooden desk. She is smiling and pointing her right index finger towards a document on the desk. The document is out of focus. A blue semi-transparent rectangular box is overlaid on the right side of the image, containing a large white number '4' and the text 'ANÁLISE DAS ENTREVISTAS' in white capital letters.

4

ANÁLISE DAS
ENTREVISTAS

4. ANÁLISE DAS ENTREVISTAS

Neste apartado preséntase as conclusións das 18 entrevistas realizadas no estudo, das que 7 foron a homes e 11 estiveron respondidas por mulleres.

Éstas analízanse a través da segmentación dos obxectivos establecidos en 4 temáticas específicas:

- 1.- Situación socio-económica de Galicia.
- 2.- Oportunidades de negocio.
- 3.- Medidas para apoiar a creación de oportunidades de negocio.
- 4.- Propostas de mellora.

As principais conclusións extraídas, segundo as temáticas sinaladas anteriormente, son:

Situación da economía galega:

Segundo a opinión da maioría das persoas entrevistadas, nestes últimos anos a *economía galega*:

- A)** Experimentou un crecemento positivo moderado, aínda que non repercutiu na mesma medida no consumo interno.
- B)** Indícase unha zona económica moi diferenciada na xeografía galega, situándoa no eixe atlántico, e marcando unha importante brecha co menor desenvolvemento das zonas rurais, nas que tamén se diagnostican menos oportunidades de creación de empresa.
- C)** Percíbese ademais unha dependencia das empresas “tractoras” (técnica, automoción e madeira) como aquelas que mobilizan o emprego e a creación de empresas auxiliares.

• Os principais sectores en auge:

Turismo, servizos, restauración, terceira idade, novas tecnoloxías, agroalimentación.

- **Perfil da persoa emprendedora:** entre 35 e 45 anos, con experiencia por conta allea previa e que deciden abrir unha nova vía para vivir.

• Principais necesidades detectadas:

- É necesaria a formación en habilidades e destrezas, como pode ser o traballo en equipo, a comunicación, as dotes comerciais, e a xestión e dirección en xeral.
- Centralización e unificación dos entes que ofrecen asesoramento ás persoas emprendedoras.

• Principais propostas de mellora:

- Mellorar a financiación, tanto para pemes que estean a comezar, como para empresas xa consolidadas.
- Simplificar os procedementos por parte da Administración: para a constitución e a supervivencia/consolidación das empresas, impulsar a teletramitación e a coordinación interadministrativa.
- Melloras fiscais en cota de autónomos e seguridade social de empregados.

A blurred background image showing the silhouettes of several people standing in a room, possibly during a meeting or presentation. The image is out of focus, with soft light and colors like purple, blue, and brown.

5

ANÁLISE DOS GRUPOS
DE DISCUÇÃO

5. ANÁLISE DOS GRUPOS DE DISCUSIÓN

Estes grupos de discusión tiveron lugar en dúas localizacións distintas:

1) En A Coruña, con axentes e entidades desta comarca.

2) En Santiago, con axentes das comarcas de Santiago e Barbanza.

A análise preséntase organizada seguindo as mesmas temáticas que as establecidas anteriormente nas entrevistas.

AS PRINCIPAIS CONCLUSIÓN SÓN:

Situación da economía Galega:

Recóllese unha percepción de certo optimismo, se ben existe un cambio de ciclo económico no que a nova economía non xerará emprego de masas.

Apúntanse dous conceptos importantes: acomodarse á situación precaria (ou adaptación ás circunstancias) e o estancamento na situación, sobre todo nas zonas rurais, onde non se perciben tantas oportunidades laborais ou de creación de empresa como en perímetros urbanos.

Tamén se fai énfases na importancia do eixe atlántico e as empresas instaladas nas principais cidades galegas: A Coruña, Vigo e Santiago de Compostela. Grazas a eses emprazamentos, os concellos limítrofes benefíciáanse do movemento económico xerado.

Apunte tamén destacable á dependencia que se detecta da economía galega ao sector de emprego público.

Existe tamén una clara diferenza entre a contorna urbana e o rural: a primeira máis desenvolvida e con máis recursos, e o medio rural con menos oportunidades, tanto en iniciativas como en posibilidades reais de creación de empresa.

Perfil en “busca de emprego”

O perfil de persoas que están en busca de emprego é moi dispar e depende en moitos casos do seu lugar de procedencia. Dende xente preparada e cualificada ata persoas que case non teñen estudos. Maior cualificación técnica nas principais urbes.

Problemáticas detectadas

Detéctanse dificultades para a inserción laboral en maiores de 45 anos, de baixa cualificación. No caso da muller, a idade diminúe aos 30-35 anos (pola maternidade). A dificultade radica non só na falta de formación, se non na problemática que supón quedarse obsoleta para as profesións futuras.

Outro foco de preocupación da inserción: poboación nini e xoves sen ningún tipo de formación. A esta problemática súmase, para esta xeración, a incerteza de cara ao futuro de poder cambiar a creación de emprego precario.

Nesta problemática detectada, tamén é preciso referirse á brecha nas oportunidades de emprego entre homes e mulleres, a pesar de que os distintos indicadores amosen unha redución desas diferencias.

Perfil da persoa emprendedora

O perfil emprendedor é moi heteroxéneo, tanto pola súa motivación para emprender (oportunidade vs necesidade, ou falso emprendedor), como polas distintas actividades que se queren desenvolver; aínda que se apunta cara un incremento do emprendemento por oportunidade, fronte ó ciclo anterior marcado polo emprendemento por necesidade.

Principais sectores en auxe

Turismo, servizos, restauración, terceira idade, novas tecnoloxías, alimentación e o primario (pesca, gandería e agricultura).

Principais propostas de mellora

- 1) Mellorar a cultura emprendedora no sistema educativo.
- 2) Centralización de entidades con única información.
- 3) Mellorar a financiación da creación de empresa.
- 4) Facer un esforzo especial na consolidación empresarial e na segunda oportunidade.
- 5) Axilizar os trámites administrativos.
- 6) Melloras fiscais para as empresas.

A close-up photograph of a person's hand holding a silver pen, poised to write on a spiral-bound notebook. The background is blurred, showing a desk with a laptop and other papers. A semi-transparent blue rectangle is overlaid on the left side of the image, containing a large white number '6' and the text 'ANÁLISE DA ENQUISA' in white capital letters.

6

ANÁLISE DA
ENQUISA

6. ANÁLISE DA ENQUISA

Representación das 67 respostas obtidas:

***41 empresas con centro de traballo principal na provincia de A Coruña (61,19%);**

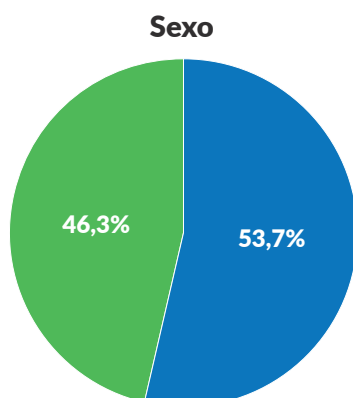
***16 son de empresas na provincia de Pontevedra (23,88%);**

***7 empresas na provincia de Lugo (10,44%)**

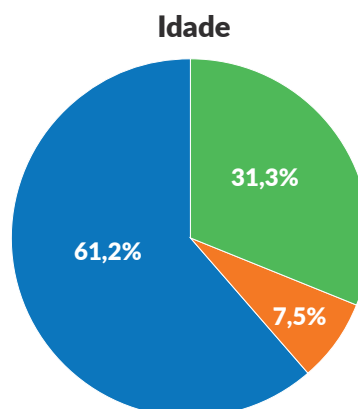
***3 na provincia de Ourense (4,47%).**

Por cidades, a maior representación de respostas é do concello da Coruña, o 22,38%, seguido de Santiago de Compostela, cunha porcentaxe do 13,43% de empresas localizadas nesta área metropolitana.

Das persoas que participaron na enquisa:

● Muller
● Home

● Menos de 20 anos
● Entre 20 e 29 anos
● Entre 30 e 45 anos
● De 46 ou máis anos

SITUACIÓN LABORAL: ocupando cargos en máis da metade dos casos de Dirección ou Xerencia (58,20%).

PERFIL DAS EMPRESAS: trátase de empresas que están situadas un 61,19% na provincia de A Coruña.

ESTAS EMPRESAS SON:

40,3% empresas consolidadas con máis de 20 anos de antigüidade

Máis do **65%** son empresas que contan con menos de 10 traballadores e traballadoras.

Dentro do seu persoal tamén hai diferenzas canto a sexo, habendo unha **menor representación feminina, no 59,7% das empresas enquisadas non hai mulleres.**

Segundo coas características do persoal das empresas que participaron na enquisa, pódese dicir que o persoal se sitúa nunha franxa de **idade comprendida entre os 30 e os 45 anos cun nivel de estudos fundamentalmente universitario.** A modalidade de **contrato en máis do 55% dos casos, é indefinido e a xornada máis habitual é a Tempo Completo.**

Atopamos unha importante **diferencia entre homes e mulleres**, sendo no caso dos homes máis dun 70% os que teñen unha xornada completa, fronte ó 58% das mulleres.

En canto á distribución das persoas nas diferentes áreas da empresa atopamos que pola tipoloxía de microempresas carecen de áreas como I+D, Recursos Humanos e Loxística, en dúas terceiras partes das enquisadas.

Afondando na **posición das mulleres nas empresas enquisadas** atopamos unha **altísima participación de mulleres en niveis directivos, presentes no 73,14% das mesmas.**

Se falamos de **obstáculos** que dificultan o **aumento nos cadros de persoal** destas empresas enquisadas, en **máis da metade dos casos, sinalan a Escasa Facturación.**

Lanzan como propostas dúas accións prioritarias:

Desenrolo de Programas de Financiación específicos da actividade

Programas de Consolidación de Empresas

7

MAPA DE RECURSOS

4.

DATA

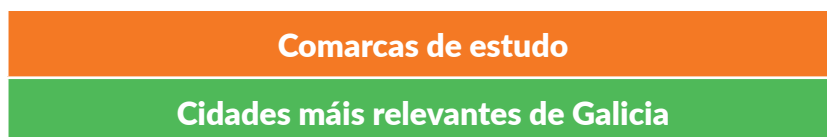

7. MAPA DE RECURSOS

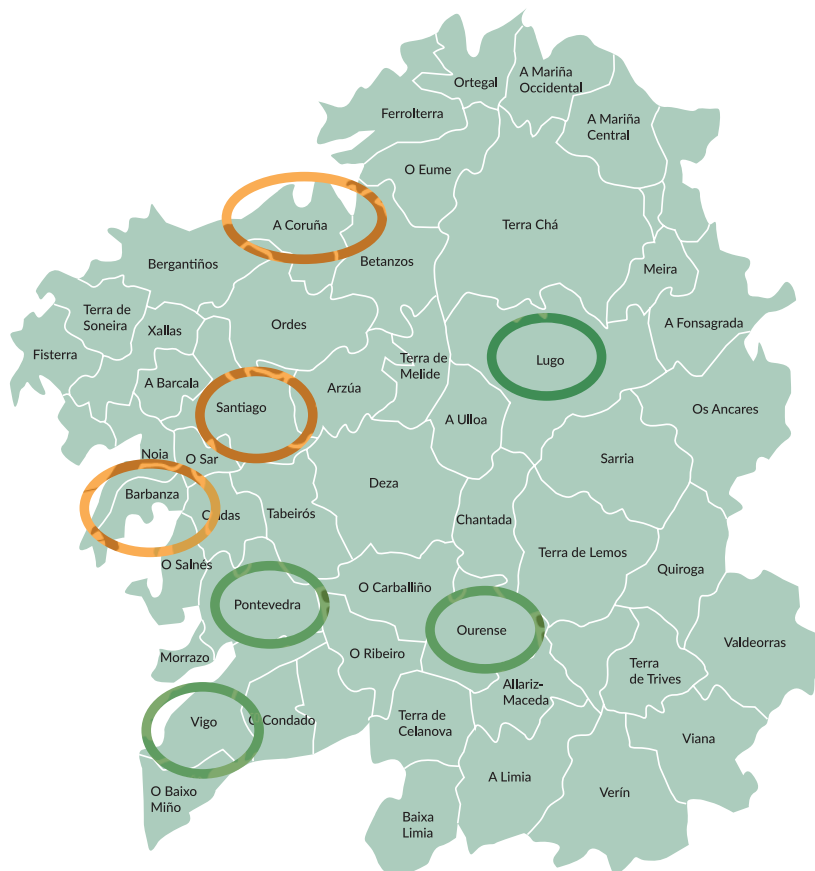
A metodoloxía para desenvolver o mapa de recursos foi:

1. Entidades públicas máis relevantes de ámbito global en Galicia: IGAPE, Xunta de Galicia, AGADER, GAC, Puntos PAE, Deputacións provinciais.
2. Recursos públicos e privados dos concellos correspondes ás comarcas de A Coruña, Santiago de Compostela, A Barbanza.
3. Recursos públicos e privados das cidades máis relevantes de Galicia non incluídas nas comarcas antes mencionadas: Pontevedra, Vigo, Lugo e Ourense.

A continuación móstranse as comarcas e as cidades mediante códigos de cores:

Fonte: Galicia enteira e elaboración propia

En canto á recompilación dos recursos existentes tanto nas comarcas escollidas para o estudo como nas cidades relevantes, recorreuse aos seguintes criterios:

- Análise dos servizos de fomento da empregabilidade, creación e consolidación de empresas de cada un dos concellos pertencentes ás comarcas de A Coruña, Santiago de Compostela e Barbanza.
- Análise dos Puntos de Atención ao Emprendemento (PAE) existentes en cada concello.
- Recompilación dos recursos ofrecidos polos concellos das principais urbes galegas ou capitais das provincias.
- Mención das entidades que promoven accións para a mellora da empregabilidade e do tecido empresarial.

Indicamos neste resume executivo os principais entes públicos de Galicia, así como o resumo dos entes das comarcas foco do estudo. O mapa íntegro de recursos pódese consultar no estudo.

1. Entidades máis relevantes de ámbito global en Galicia: IGAPE, Xunta de Galicia, AGADER, GAC, Puntos PAE, Deputacións provinciais.

1.- Instituto Galego De Promoción Económica (IGAPE)

www.igape.es

Tel. 902 300 903 / 981 541 147

O Instituto Galego de Promoción Económica (IGAPE) é a **axencia adscrita á Consellería de Economía, Emprego e Industria, para o desenvolvemento económico de Galicia.**

Entre os seus principais recursos está o Asesoramento ó Emprendedor, Servizos de Internacionalización, Programas de Mentorización e Subvencións.

O IGAPE ten oficinas territoriais en: Ferrol, A Coruña, Vigo, Lugo, Pontevedra e Ourense.

2.- Xunta De Galicia - Emprego

<http://emprego.xunta.es>

A través do Servizo Público de Emprego pódese acceder ó Portal de Emprego, no que se ofrecen servizos para ofertantes e demandantes, así como de formación.

3.- Axencia Galega de Desenvolvemento Rural (AGADER)

Páxina web: <http://agader.xunta.gal/gl/agader>

A Axencia Galega de Desenvolvemento Rural (AGADER) é un ente público da Xunta de Galicia que promove e coordina o desenvolvemento rural en Galicia. Este desenvolvemento ten como finalidade mellorar a calidade e condicións de vida dos/das habitantes do medio rural ao tempo que contribúe á cohesión do territorio galego.

4.- Grupos De Acción Costeira (GAC)

Páxina web: <http://www.accioncosteira.es>

Os GAC son grupos de entidades **sen ánimo de lucro** de carácter supramunicipal de cooperación e compromiso, que están formados por distintos axentes tanto públicos como privados da zona, con especial **protagonismo** dos pertencentes e relacionados co mundo **pesqueiro**. Teñen por obxectivo o desenvolvemento local e o fortalecemento da capacidade organizativa do sector pesqueiro, a estimulación da **innovación** e unha **diversificación** para os profesionais do mar, buscando a continuidade e estabilidade sostible.

5.- Puntos de Atención ao Emprendedor (PAE)

Páxina web: <http://portal.circe.es>

Galicia conta con case 200 puntos PAE localizados nas catro provincias, tendo un maior número nas principais cidades. O desglose por provincias é o seguinte:

- A Coruña: 87
- Pontevedra: 65
- Lugo: 13
- Ourense: 32

6.- Deputacións provinciais

As deputacións provinciais son os órganos de goberno das provincias e a súa labor consiste en administrar os intereses e asegurar a prestación integral e convinte dos servizos públicos de competencia municipal en todo o territorio da provincia.

As entidades destinatarias son: concellos, entidades públicas e privadas.

Galicia conta con **catro administracións para a xestión e presentación de proxectos**.

- <https://www.dicoruna.es>
- <http://www.deputacionlugo.org>
- <https://www.depo.es>
- <http://www.depourense.es>

2. Recursos públicos e privados dos concellos correspondentes ás comarcas de A Coruña, Santiago e A Barbanza

Unha vez analizados os principais recursos de entes públicos, móstrase unha análise máis detallada das comarcas foco deste estudo, e de cada un dos concellos que as integran.

Municipios

Municipios

Municipios

COMARCA DE A CORUÑA

A Coruña

Arteixo

Culleredo

Sada

Cambre

Oleiros

Bergondo

Abegondo

Carral

COMARCA DE SANTIAGO

Santiago de Compostela

Teo

Val do Dubra

Vedra

Ames

Boqueixón

Brión

COMARCA DE BARBANZA

Pobra do Caramiñal

Boiro

Ribeira

Rianxo

Fonte: AGADER

Esquema do Mapa de Recursos

	Concellos	PAE públicos	PAE privados	web do Concello	Promoc. Económica	Área de Emprego	Área de Emprender	Área de Subvencións	Asoc. emprego e empresa
COMARCA DE A CORUÑA	A Coruña	5	23	coruna.gal	Si	Si	Si	Si	12
	Arteixo	Non	2	arteixo.org	Si	Si	Si	Si	2
	Culleredo	Non	1	culleredo.es	Si	Si	Si	Si	1
	Sada	Non	Non	concellodesada.com	Non	Si	Si	Si	2
	Cambre	Non	3	ww3.cambre.es	Si	Si	Si	Non	1
	Oleiros	Non	Non	oleiros.org	Si	Si	Si	Non	Non
	Bergondo	Non	Non	bergondo.gal/es	Si	Si	Si	Non	1
	Carral	Non	Non	carrales	Non	Si	Si	Non	Non
	Abegondo	Non	Non	abegondo.es	Non	Non	Non	Non	Non
COMARCA DE SANTIAGO	Santiago	5	8	santiagodecompostela.gal	Si	Si	Si	Si	10
	Teo	Non	3	teo.gal	Si	Si	Si	Non	4
	Val do Dubra	Non	1	valdodubra.gal	Si	Si	Si	Non	1
	Vedra	Non	Non	concellovedra.com	Si	Si	Si	Si	2
	Ames	Non	3	concellodeames.org	Non	Si	Si	Non	Non
	Boqueixón	Non	Non	boqueixon.com	Non	Si	Si	Non	Non
	Brión	Non	Non	concellobrion.org	Non	Si	Si	Non	Non
COMARCA DO BARBANZA	Pobra do Caramiñal	Non	Non	apobra.gal	Non	Si	Si	Non	4
	Boiro	1	Non	boiro.gal	Non	Si	Non	Non	2
	Ribeira	Non	Non	ribeira.es	Non	Si	Si	Non	3
	Rianxo	Non	Non	concelloderianxo.gal	Si	Si	Non	Non	4

Fonte: Elaboración propia

Neste apartado se amosan os principais recursos dos que dispón as diferentes comarcas orientadas ao emprego, empresa e emprendeduría.

As **principais conclusións que se obteñen trala recompilación de recursos realizada son:**

- A comarca de A Coruña é a que posúe de máis recursos para as persoas en busca de emprego ou con proxecto empresarial.
- Na maioría dos concellos existen recursos para o desenvolvemento de accións de emprego e empresa.
- Existe unha clara polarización dos recursos nas cidades de A Coruña e Santiago de Compostela fronte aos que pertencen ao medio rural.
- Os concellos limítrofes as áreas urbanas posúen máis servizos tanto públicos como privados.
- En moitos casos os servizos de orientación ao emprego tamén desempeñan labores de asesoramento empresarial, sobre todo nos concellos de menor dimensión.
- O número de asociacións en materia de empresa é reducido.

A close-up photograph of a hand holding a glowing incandescent lightbulb. The lightbulb is illuminated, casting a warm, yellowish glow. The hand is positioned in the center of the frame, with fingers wrapped around the bulb. A semi-transparent blue rectangular overlay is placed on the right side of the image, partially covering the hand and the bulb. Inside this overlay, the number '8' is displayed in a large, white, sans-serif font.

8

CONCLUSIÓN

8. CONCLUSIONES

8.1 Situación socioeconómica de Galicia

Segundo os datos estatísticos da economía española e galega, **existe unha moderada recuperación trala crise dos anos pasados**. A opinión das diferentes persoas que participaron nos grupos de discusión reflicte que é evidente que ese crecemento é moderado, incluíndo **un cambio de ciclo económico**, e que a nova economía non volverá a acadar os niveis das vivencias anteriores, é dicir, **non se volverá a xerar un emprego de masas**.

Nestes últimos anos a economía galega experimentou un crecemento moderado; de feito, en canto a situación correspondente **á provincia de A Coruña, o 2016 foi un ano de creación de emprego**. Estas opinións corrobóranse cos datos estatísticos, xa que, no cuarto trimestre de 2016 A Coruña situábase como a decimonovena provincia con menor taxa de paro, por diante de Asturias, Madrid e Barcelona; e en relación tanto coa poboación activa como a ocupada, ambas víronse aumentadas máis dun punto porcentual a primeira, e case tres puntos porcentuais a segunda. En canto a poboación desempregada, esta diminuíu máis dun 7%, sendo o 2016 o cuarto ano consecutivo que descende.

Xunto coa percepción da saída da crise tamén xorden dous conceptos importantes: **a acomodación á situación precaria (ou adaptación ás circunstancias)** e o estancamento na situación, **sobre todo nas zonas rurais onde non se perciben tantas oportunidades laborais ou de posibilidades de creación de empresa, pese a os esforzos dalgunhas entidades públicas e privadas**.

En canto á demarcación económica na xeografía galega, queda reflexado, unha vez máis, **a importancia do eixe atlántico** e as empresas instaladas nas principais cidades galegas, como son: **A Coruña, Vigo e Santiago de Compostela**. Grazas a eses emprazamentos, **os concellos limítrofes benefíciense do movemento económico xerado e das oportunidades que isto lles está a ofrecer**.

Un grave problema que está a reflectir tamén na economía galega, especialmente de cara ao futuro, é o **descenso do crecemento demográfico que está a afectar a toda Galicia, con maior influencia nos núcleos rurais de Lugo e Ourense**.

O sector servizos é moi importante para a economía da provincia de A Coruña (71,11% da xeración do PIB provincial), máis de tres puntos porcentuais que en Galicia. Por outra banda, **un sector que está a medrar na provincia, e en toda Galicia, é o turístico**.

O sector da construción de edificios experimentou tamén unha melloría e outros sectores que tamén se viron incrementados, e son dignos de mención, foron os de **agricultura, a industria e o comercio**.

Apúntase ademais á **importancia do comercio exterior para a economía coruñesa**, e para a galega en xeral, sendo un efecto tractor do **sector téxtil (INDITEX), automobilístico (Citroën) e madeireiro (FINSÁ)**.

8.2 Análise de emprego en Galicia

Existen dúas perspectivas ben diferenciadas, a visión rural e a visión urbana. En canto á visión urbana (e de zonas limítrofes), a situación é favorable en canto ao rexurdimento de postos de traballo. Polo contrario, en moitas zonas do rural esta percepción non é a mesma.

Existe un segmento da poboación con altas dificultades á hora na busca de emprego, non so por non ter formación, se non **por quedarse obsoleto para as profesións futuras**. Este é o de **home ou muller de máis de 45 anos sen formación que se adicaron durante moito tempo da súa vida laboral a un sector que está en decrecemento**.

Clara preocupación pola xeración de emprego precario, tanto na dependencia da estacionalidade como en salarios reducidos.

Os principais sectores que están a vivir un incremento na oferta de emprego: **hostalaría, turismo, comercio, industrial, enxeñaría, tecnoloxía, conserveiras, servizos, agro-alimentario, socio- sanitarios, primario, forestal**.

En canto aos perfís nos que se está a perceber unha demanda de emprego situamos na primeira liña os perfís **comercial, comercio exterior, técnicos, tecnolóxicos, manipulación de alimentos**.

8.3 Recursos e accións para a empregabilidade

Existen múltiples recursos para o emprego dende as distintas entidades públicas e privadas, focalizados en gran medida nas principais cidades de Galicia e concellos limítrofes.

Entidades públicas e privadas ofertan similares recursos para a empregabilidade, onde atopamos principalmente: **formación específica, formación competencias relacionadas co emprego, acompañamento na consecución do emprego, axudas, etc.**

8.4 Perfil emprendedor en Galicia

O perfil de persoas que están en busca de emprego é moi dispar e depende en moitos casos do seu lugar de procedencia. Nos grupos de discusión falouse de xente preparada e cualificada por un lado e por outro lado, aquelas que case non teñen estudos.

O perfil emprendedor é moi heteroxéneo, tanto pola súa motivación para emprender (oportunidade vs necesidade, ou falso emprendedor), como polas distintas actividades que se queren desenvolver. **Sen embargo, si se empeza a percibir un incremento na porcentaxe**

de emprendedores que o fan “por oportunidade”, feito motivado pola lixeira recuperación económica. Persoas que queren emprender porque queren un cambio de vida, que buscan a “súa oportunidade”.

Outro perfil emprendedor que se está a detectar é o da poboación, entre 30 e 45 anos, que desenrolou parte da súa carreira fóra e quere retornar, e está na busca dun proxecto de negocio como unha alternativa a vivir doutra maneira.

Tras esta primeira aproximación, e segundo as informacións recollidas en fontes primarias e secundarias podemos establecer tres perfís de emprendedores/as que van a liderar os proxectos de futuro nas oportunidades de negocio detectadas e sobre os que se debería facer foco en canto a recursos tanto económicos como de asesoramento e formación:

PERFIL EMPRENDEDOR I	PERFIL EMPRENDEDOR II	PERFIL EMPRENDEDOR III
35 - 44 anos	25 - 34 anos	35 - 50 anos
Formación técnica superior	Estudos obrigatorios	Formación heteroxénea
10-15 anos de experiencia	En activo	10-15 anos de experiencia
En activo	Emprendedor/a por necesidade	Situación de desemprego
Emprendedor/a por oportunidade	Carencias en experiencia práctica en empresa	Emprendedor/a por necesidade
Con experiencia laboral noutros mercados	Carencias en competencias profesionais propias da actividade	Con experiencia laboral en outros mercados
Carencias en competencias e habilidades para emprender		Carencias en competencias y habilidades para emprender

8.5 Recursos e accións para a creación e a consolidación de empresas

Do mesmo xeito, analizados os recursos ofertados na área da emprendeduría e consolidación de empresas, existen igualmente múltiples **recursos destinados para tal fin** dende as distintas entidades públicas e privadas. **Dende formación específica, formación competencias relacionadas coa emprendeduría, instalacións (viveiros de empresas ou espazos de coworking), acompañamento na creación e consolidación de empresas, subvencións, etc.**

Feito destacable extraído das fontes primarias deste estudo é que en moitas ocasións **a promoción das posibilidades de creación de empresa fíxose de maneira “descontrolada”, sen ter en conta as competencias reais do perfil emprendedor.**

Analizando as accións relacionadas coa **formación para os/as xoves**, estas céntranse, primordialmente, en formación de competencias e en habilidades económicas específicas, detectándose **unha realidade da necesidade de incluír e potenciar esta formación en habilidades e competencias no sistema educativo en idades máis novas**.

8.6 Barreiras á hora de emprender

Analizadas as principais barreiras á hora de emprender destácanse como principais o **descoñecemento de todos os recursos que teñen as persoas emprendedoras** a súa disposición motivado pola **atomización na oferta de recursos e puntos de información**.

Por outra banda, **a adversión ao risco é outra barreira destacable**, tanto na doenza existente para a xestión ao cambio como para vencer os medos relacionados directamente coa actividade emprendedora: problemas na saúde financeira, elevada mortandade, etc.

Outras barreiras que se atopan as persoas emprendedoras teñen que ver coa **falta de coordinación entre concellos e os problemas relacionados coa escaseza de chan industrial**.

As persoas emprendedoras tamén se atopan con **barreiras** tales como as **economías de escala, o alto investimento inicial** que requiren a maioría dos negocios para operar de forma eficiente, o acceso a **canles de distribución concentrados en mans de poucas empresas**, a alta diferenciación dalgún produto existente, **a falta de formación especializada nos novos nichos de mercado, as barreiras legais que algúns sectores imponen á entrada de novos competidores**, falta de adaptación ás necesidades reais do mercado, etc.

8.7 Recursos e accións específicas para mellorar a presenza das mulleres no entorno empresarial

No que se refire ás diferenzas por xénero entre homes e mulleres, a pesar dos logros acadados durante estes anos, é necesario por de manifesto que **os indicadores de igualdade en relación co traballo doméstico e de coidados, así como cos usos do tempo, seguen mostrando unha realidade de relacións persoais e sociais asimétricas entre mulleres e homes**, como o reflicten os datos socioeconómicos nos ámbitos europeo, estatal e de Galicia.

Isto mostra que aínda persisten roles e estereotipos sociais que inciden no imaxinario colectivo respecto da suposta maior capacidade das mulleres para atender as responsabilidades de carácter familiar, o que continúa dificultando o seu acceso e permanencia no mercado laboral e empresarial debido, entre outras cuestións, a que son as que continúan acolléndose maioritariamente ás diferentes medidas postas en marcha desde as administracións públicas para promover políticas de conciliación da vida persoal, familiar e laboral.

9

OPORTUNIDADES
DE NEGOCIO
EN GALICIA POR
SECTORES

Tras a recollida e análise da información xerada nas fontes cualitativas e cuantitativas empregadas para este estudo debuxamos a continuación o mapa de oportunidades de negocio en Galicia por sectores. Establecéronse deste xeito os sectores máis potenciais segundo o mapa galego de comarcas, e facendo especial foco nas comarcas de A Coruña, Santiago e Barbanza, segundo os obxetivos fixados no estudo.

A map of Galicia, Spain, showing its 32 municipalities. The municipalities are labeled as follows: A Mariña Occidental, A Mariña Central, Ferrolterra, O Eume, Terra Chá, Meira, A Fonsagrada, Os Ancares, Sarria, Quiroga, Valdeorras, Viana, Verín, A Limia, Baixa Limia, O Baixo Miño, O Condado, Vigo, Morrazo, Pontevedra, Salnés, Caldas, Tabeirós, Deza, Chantada, Terra de Lemos, O Carballiño, O Ribeiro, Ourense, Allariz-Maceda, Terra de Celanova, Terra de Trives, Terra de Melide, Ulloa, Lugo, Arzúa, Santiago, A Barbaña, Noia, O Car, Barbanza, Xallas, Ordes, Bergantiños, Terra de Soneira, Fisterra, and A Coruña. Five municipalities are circled in blue: A Coruña, Santiago, Barbanza, Pontevedra, and Lugo.

COMARCA DE A CORUÑA
COMARCA DE SANTIAGO
COMARCA DE BARBANZA
COMARCAS DA PROVINCIA DE PONTEVEDRA
COMARCAS DA PROVINCIA DE LUGO
COMARCAS DA PROVINCIA DE OURENSE

COMARCA DE A CORUÑA

A comarca de A Coruña, composta por 9 concellos conta con máis de 400.000 habitantes, segundo o Observatorio Sociolaboral do concello de A Coruña (2013). Contando así co 35% da poboación da provincia e o 14% de Galicia. Só no concello de A Coruña reside o 62% da poboación da comarca.

COMARCA DE A CORUÑA
A Coruña
Arteixo
Culleredo
Sada
Cambre
Oleiros
Bergondo
Abegondo
Carral

Municipios

A comarca de A Coruña é unha das áreas densamente poboadas de Galicia que contén a dous dos dez municipios máis densamente poboados de Galicia. Dato a ter moi en conta é o feito de que esta comarca, a diferenza do resto de Galicia vai incrementando interanualmente a súa poboación.

En canto a poboación xoven, os concellos nos que reside unha maior porcentaxe son os concellos de Arteixo, Cambre e Culleredo. Pola contra, os concellos con unha poboación máis envellecida son os de Abegondo e Bergondo.

En qué sectores hai oportunidades de negocio?

Na comarca de A Coruña as oportunidades de negocio están dentro de 5 sectores:

COMARCA DE A CORUÑA
SECTOR DE SERVIZOS A PERSOAS
SECTOR DE SERVIZOS PROFESIONAIS
SECTOR COMERCIO
SECTOR TIC
SECTOR INDUSTRIAL E AUXILIAR

COMARCA DE SANTIAGO

A comarca de Santiago, composta por 7 concellos, é unha comarca, ao igual que A Coruña, maioritariamente urbán, composto polo propio concello máis seis periféricos que son receptores do crecemento de urbán da capital. Dentro desta comarca, e máis alá desta área periférica tamén conta con zonas rurais con diferenzas e necesidades propias e diferentes das zonas urbáns.

Motivado pola política fiscal e a do chan industrial pódense atopar barrios- dormitorio que acollen a unha proporción crecente da poboación urbana, e tamén as actividades económicas descentralizadas ou de nova implantación (O Milladoiro, Teo, Bertamiráns).

COMARCA DE SANTIAGO
Santiago de Compostela
Teo
Val do Dubra
Vedra
Ames
Boqueixón
Brión

Toda a comarca de Santiago, con preto de 165.000 habitantes, é, xunto ca de A Coruña, unha das de maior tamaño e poboación de Galicia.

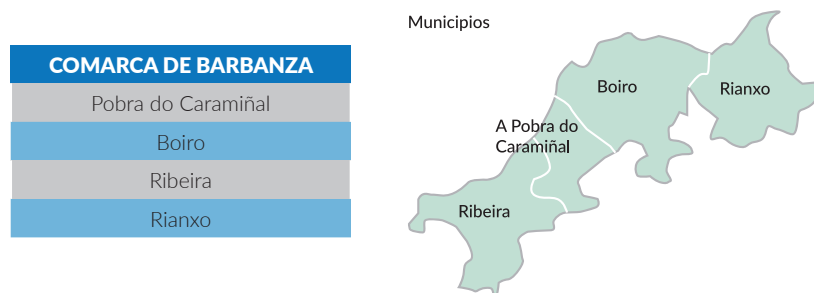
En qué sectores hai oportunidades de negocio?

COMARCA DE SANTIAGO
SECTOR DE SERVIZOS A PERSONAS
SECTOR DE SERVIZOS PROFESIONAIS
SECTOR COMERCIO
SECTOR INDUSTRIAL E AUXILIAR
SECTOR MADEIREIRO

COMARCA DE BARBANZA

A Comarca de Barbanza, composta por catro concellos, conta cunha poboación de máis de 68.000 habitantes, sendo unha das máis densamente poboadas, así como unha das áreas demográficas máis importantes e activas de Galicia.

A pesca, a industria conserveira e a pesqueira en xeral, máis o comercio dos produtos do mar son a base da súa próspera economía, á que o turismo completa durante o verán.

A estrutura urbana é complexa, e adopta unha configuración policéntrica, por ser numerosos os núcleos urbanos que se estenden ao longo dos eixes de comunicación ou arredor dos portos.

En que sectores hai oportunidades de negocio?

En canto á comarca de Barbanza, a terceira comarca foco deste estudo, detectamos oportunidades tamén no SECTOR DE SERVIZOS A PERSOAS, un sector en crecemento en xeral en toda Galicia. Así mesmo, na comarca de Barbanza detectamos outras oportunidades de negocio nos sectores:

COMARCA DE BARBANZA
SECTOR CONSERVEIRO
SECTOR DE SERVIZOS A PERSOAS
SECTOR TURISMO NAÚTICO
SECTOR SERVIZOS DE OCIO

Por outra banda, se facemos un percorrido máis amplo, abarcando outras comarcas galegas, detectamos que existe unha idiosincrasia diferente. Por exemplo, na comarca de Ferrolterra-Eume-Ortega detéctanse maiores oportunidades en:

COMARCAS FERROLTERRA-EUME-ORTEGAL
SECTOR TURISMO ACTIVO
SECTOR INDUSTRIAL

No correspondente ás comarcas da provincia de Lugo, atopamos oportunidades moi diferenciadas entre a comarca de Lugo, as comarcas costeiras da provincia e as comarcas de interior.

COMARCAS DA PROVINCIA DE LUGO
SECTOR AERONAÚTICO
SECTOR TIC
SECTOR TURISMO
SECTOR AGROALIMENTARIO
SECTOR MADEIREIRO

Pola contra, na provincia de Ourense, os sectores con maior potencialidade para a creación de negocio son:

COMARCAS DA PROVINCIA DE OURENSE
SECTOR AGROALIMENTARIO
SECTOR TÉXTIL

Se analizamos as oportunidades da provincia de Pontevedra estamos a falar de 5 sectores clave para o desenvolvemento:

COMARCAS DA PROVINCIA DE PONTEVEDRA
SECTOR INDUSTRIA AUXILIAR DA AUTOMOCIÓN
SECTOR TIC
SECTOR AGROPECUARIO
SECTOR PESQUEIRO
SECTOR TURISMO

Un sector, o SECTOR PESQUEIRO con potenciais oportunidades tamén na comarca de Terra de Soneira e Bergantiños.

Contornos urbanos vs. Contornos rurais

Pasando a analizar as oportunidades en contornos rurais, atopamos outros sectores que están a vivir un crecemento como son:

COMARCAS EN CONTORNAS RURAIS
SECTOR AGROALIMENTARIO
SECTOR VITIVINÍCOLA
SECTOR DE SERVIZOS A PERSOAS
SECTOR MADEIREIRO
SECTOR AGROPECUARIO

Dentro da contorna rural atopamos outras comarcas, como a de Terra de Melide, cunha localización estratéxica, nas que se están a detectar tamén oportunidades de negocio nos sectores:

COMARCA DE TERRA DE MELIDE
SECTOR TRANSPORTES
SECTOR TURISMO
SECTOR INDUSTRIAL

SUBSECTORES E ACTIVIDADES EMPRESARIAIS CON OPORTUNIDADES DE NEGOCIO EN GALICIA

Se afondamos no estudo das oportunidades de negocio, pódese destacar os seguintes subsectores, ou actividades empresariais, nos que existen importantes oportunidades de negocio:

1. SECTOR DE SERVICIOS A PERSOAS

Neste sector, en gran auxe en todo o territorio de Galicia, detéctanse actividades potenciais de desenvolvemento en Servizos a Persoas e Servizos do Fogar, con diferenzas de necesidades entre contornas urbanas e rurais.

SERVIZOS PARA O FOGAR

SERVIZOS DE APOIO Á CONCILIACIÓN

SERVIZOS DE LECER

Pola contra, en contornas rurais as oportunidades veñen motivadas polo envellecemento da poboación rural, superior a que atopamos nas principais cidades galegas. Deste xeito, no rural detéctanse máis demanda de:

SERVIZOS SOCIO-SANITARIOS

Segundo a análise realizada da información recollida en fontes primarias e secundarias podemos establecer dentro do SECTOR SERVICIOS A PERSOAS as seguintes actividades empresariais con oportunidades para o desenvolvemento de proxectos de autoemprego e proxectos empresariais.

SECTOR DE SERVICIOS A PERSOAS

ACTIVIDADES EMPRESARIAIS SERVICIOS A PERSOAS	ACTIVIDADES EMPRESARIAIS SERVICIOS DO FOGAR
Actividades para envellecemento activo	Servizos de limpeza
Condución e acompañamento para maiores	Servizos de pasar o ferro a domicilio
Axuda a domicilio	Servizos de bricolaxe
Fisioterapia a domicilio	Servizos de xardinería
Coidado de nenos a domicilio	
Actividades extraescolares	

Se analizamos polo tipo de actividades pódese esperar que sea un sector cunha porcentaxe de emprendimento máis feminino.

Outro dos sectores onde se detectan actividades empresarias con oportunidades é no **SECTOR DE SERVICIOS PROFESIONAIS**, onde o perfil do que se fala é maioritariamente de proxectos de autoemprego para dar servizos auxiliares. Aquí recolleemos tres actividades con potencial desenvolvemento:

SECTOR DE SERVICIOS PROFESIONAIS
Actividades deseño gráfico
Actividades deseño industrial
Actividades comerciais

2. SECTOR COMERCIO

O comercio é un sector onde maioritariamente o perfil emprendedor é tamén de autoemprego, un sector ademáis, segundo a información recollida, que foi receptor, xunto ca hostalaría dunha gran parte do emprendimento por necesidade, froito da falta de oportunidades de emprego.

Sen embargo, e aínda sendo pequenos brotes verdes, sí se están comenzando a detectar proxectos con diferenciación e innovación propia, en especial nas áreas periféricas ás principais cidades galegas. E, se continua a recuperación económica que se está a vivir, é de esperar tamén un incremento do consumo interno.

En canto a actividades empresariais nas que se está a perceber oportunidades son:

SECTOR COMERCIO
Puntos de venda para a comercialización de produtos do sector agroalimentario
Puntos de venda de comercio de produtos personalizados
Comercio electrónico para desenvolvemento de novas canles de venda

Segundo a tendencia actual de emprendimento no sector, e recollida a información das fontes pódese prever que non se atope unha gran diferenza por xénero no perfil emprendedor.

3. SECTOR TIC

Analizando as oportunidades atopamos algunhas das actividades englobadas dentro do sector TIC, máis que son actividades transversais que darían servizos e xeradores de negocio para outras empresas.

En que actividades se están a detectar oportunidades?

SECTOR TIC
Creación de contidos audiovisuais
Creación de páxinas web e apps
Asistencia e reparación a domicilio
Automatización de procesos de produción
Servizos de big data para empresa
Desenvolvemento de tecnoloxía propia para o sector agroalimentario

Nestas actividades, e pola marcada masculinización do sector TIC, estamos a falar de proxectos que estarían liderados por perfís máis masculinos, exceptuando as actividades de xeración de contidos, nas que sí hay unha maior taxa de emprendimento feminino.

Hai que destacar tamén o feito de que é un sector clave tanto para o emprendimento nos xóvenes como para a continuidade no crecemento deste sector como xerador de emprego.

4. SECTOR INDUSTRIAL

Un sector, o industrial, para o que, segundo a información recollida nas fontes seleccionadas para este informe, se fai necesario un proxecto que permita o desenvolvemento e consolidación en Galicia. A carencia de chan industrial dispoñible supón a día de hoxe un bloqueo para a captación de novas empresas.

Ainda así, é un sector con importantes oportunidades, en especial naquelas actividades empresariais entorno ás tres industrias estratéxicas de Galicia: sector textil, sector da automoción e sector madeireiro.

SECTOR INDUSTRIAL
Actividades de manipulación téxtil
Actividades de loxística
Actividades de transporte
Actividades auxiliares de automoción

En canto ao perfil por xénero, no sector industrial sí que se recolle unha maior diferenza, estando máis masculinizadas aquelas actividades relacionadas co sector da automoción, fronte ás actividades auxiliares do sector textil, que son máis marcadamente perfís femeninos.

5. SECTOR TURISMO

En canto ás actividades empresariais con oportunidades no sector do turismo, atopamos unha clara diferenza entre as contornas do interior de Galicia e aquelas onde o seu recurso principal é o mar. Sumado a isto, ponse de manifesto a relevancia do Camiño de Santiago, como recurso primordial para a captación do turismo na rexión, así como da necesidade de mellorar a profesionalización dos servizos e de potenciar o nivel da oferta respondendo ás novas necesidades demandantes.

Así mesmo, o incremento do turismo nos últimos anos procedente do tráfico marítimo dos principais portos galegos foron sinalados polas fontes recollidas como posibles oportunidades xeradoras de negocio.

As principais actividades empresariais recollidas foron:

SECTOR TURISMO
Actividades turismo náutico
Actividades deporte activo
Viaxes personalizados
Servizos de guía

En canto a perfil empresarial non se recollen diferenzas por xénero.

6. SECTOR CONSERVEIRO

O sector conserveiro, un sector en auxe na comarca de Barbanza así como nas comarcas limítrofes sitúano tamén como un sector a ter moi en conta como xerador tanto de oportunidades de emprendimento como de emprego.

SECTOR CONSERVEIRO
Servizos de manipulado de alimentos

7. SECTOR AGROALIMENTARIO E SOSTENIBILIDADE

O sector agroalimentario, enmarcado en contornas rurais de Galicia recóllese como outro dos sectores, especialmente en comarcas da provincia de Ourense e Lugo, como un sector con actividades con oportunidade de desenrolo.

Indícase como actividades propias do sector con proxección:

SECTOR AGROALIMENTARIO E SOSTENIBILIDADE
Actividades de produción de alimentos ecolóxicos
Actividades de xestión de viñas
Actividades de produción de aceite con plantación de oliveiras
Actividades de Elaboración de bebidas ecolóxicas
Actividades de Comercialización mercado exterior
Reciclaxe

8. SECTOR MADEIREIRO

O sector madeireiro, un dos sectores claves na economía galega conta en Galicia con recursos clave como valor para continuar na senda do crecemento. Aínda que é un sector clave para a comarca da Coruña, necesita de actividades clave que son máis propias de entornos rurais, e que se detectan como posibles focos a ter en conta.

SECTOR MADEIREIRO
Actividades de plantación e mantemento de fincas

Trala investigación destas actividades empresariais con potenciais oportunidades de negocio, recollemos as competencias que complementarían os perfís profesionais necesarios para levar a cabo este tipo de proxectos:

Profesionais con formación técnica, tecnolóxica ou enxeñería e que posúan habilidades e competencias na área comercial, xestión e comunicación.

Así mesmo, se falamos de creación de emprego dentro destes sectores son perfís con formación en comercio e comercio exterior. Máis especificamente para o sector industrial búscase profesional cualificado con formación polivalente para diferentes postos de traballo.

10

PROPOSTAS DE
MELLORA

10. PROPOSTAS DE MELLORA

Despois desta análise incorporamos propostas de mellora que contribúan a potenciar as necesidades para o aproveitamento destas oportunidades de negocio. Detéctanse oito áreas sobre as que establecer melloras co obxectivo dunha mellor potenciación das oportunidades detectadas.

As principais áreas sobre as que traballar son:

1. ASESORAMENTO E FORMACIÓN EMPRESARIAL
2. COORDINACIÓN EMPRESA-UNIVERSIDADE
3. CULTURA DE EMPRENDEMENTO
4. CENTRALIZACIÓN ENTES EMPRESARIAIS
5. PROFESIONALIZACIÓN DE SECTORES
6. MELLORA DE ESPAZOS FÍSICOS
7. FINANCIACIÓN E FISCALIDADE
8. CONSOLIDACIÓN DE EMPRESAS
9. COMUNICACIÓN E SENSIBILIZACIÓN

1.- Propostas relacionadas co asesoramento e formación empresarial:

- Formación en competencias profesionais específicas propias da actividade.
- Formación de plataformas que poidan xerar redes de equipo polivalentes.
- Desenrolo de Programas de Formación especializados en habilidades e destrezas, como poden ser as dotes comerciais, a comunicación, o traballo en equipo, etc.

2.- Propostas relacionadas coa mellora da coordinación entre universidades e empresas:

- Desenrolo de Formación regulada adaptada ás novas oportunidades detectadas (sectores: téxtil, automoción, aeronáutico, agro alimentario, etc.).
- Mellorar a coordinación entre universidades e empresas, deseñando programas de formación práctica especializada nos sectores en auxe.

3.- Propostas relacionadas coa “cultura do emprendemento”

- Potenciar o emprendemento a través da educación / formación desde os primeiros niveis educativos.

4.- Propostas relacionadas coa centralización e unificación dos distintos entes relacionados co emprendimento:

- Centralización e unificación dos entes que ofrecen asesoramento ás persoas emprendedoras, sobre todo a xente nova.
- Simplificar os procedementos para a constitución e a supervivencia/ consolidación das empresas, impulsar a teletramitación e a coordinación interadministrativa, e garantir a unidade do mercado a nivel estatal.

5.- Propostas relacionadas coa profesionalización dos sectores en auxe:

- Potenciar a profesionalización do sector primario en entornos rurais.
- Potenciar a profesionalización do sector turístico en entornos rurais.
- Potenciar a profesionalización do sector comercio en entornos rurais.

6.- Propostas relacionadas coa mellora para os espazos físicos:

- Ampliación do chan industrial a baixo custo para a captación de empresas do sector industrial nas comarcas con potencial desenrolo.
- Potenciar a labor que fan os viveiros de empresas.
- Mellorar as infraestructuras dos polígonos industriais ubicados fora das grandes urbes.

7.- Propostas relacionadas coa mellora da financiación e a fiscalidade:

- Reducir os custos nos primeiros anos do emprendimento.
- Mellorar a financiación, tanto para pemes que estean a comezar, como para empresas consolidadas.
- Mellorar a flexibilidade de pagos.
- Mellorar os procesos e tempos de adxudicación e xustificación das subvencións.

8.- Propostas relacionadas coa consolidación de empresas:

- Incrementar o apoio á consolidación empresarial.
- Incrementar o apoio á apertura de novos mercados.

9.- Propostas relacionadas coa comunicación e a sensibilización:

- Medidas orientadas cara ao fomento da vocación emprendedora e da figura do empresario ou empresaria entre a sociedade, con campañas de sensibilización cidadá e información pública sobre o papel clave da empresa na sociedade e a economía do país como eixo vertebrador e garante do benestar.
- Potenciar a comunicación do emprendemento responsable na sociedade.

11

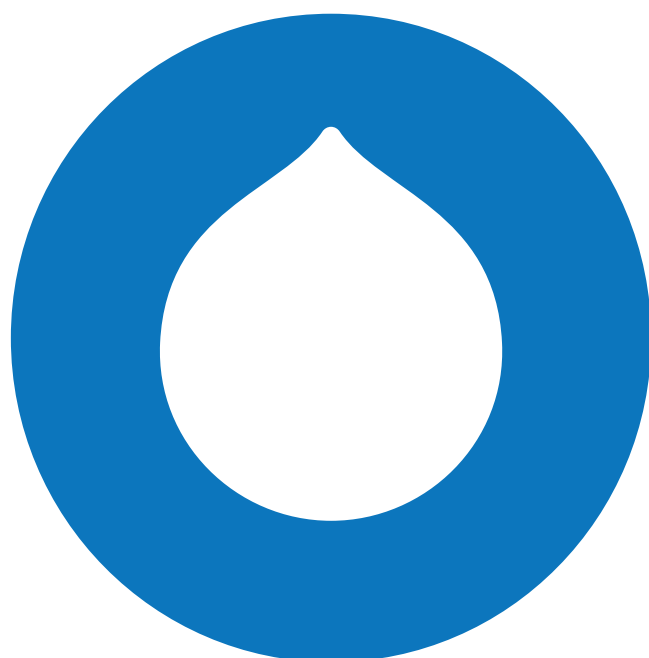
BIBLIOGRAFÍA

11. BIBLIOGRAFÍA

1. Situación y perspectivas de la economía mundial 2017 – Naciones Unidas
2. Informe del Mercado Estatal de Trabajo 2017
3. Informe Empresas inscritas en la SS.SS. en nov 2017 – Ministerio de Empleo y Seguridad Social (MEySS)
4. Infoempleo Adecco 2016 – Adecco
5. Informe económico e de competitividade 2017 - Ardán
6. Informe Mundial GEM 2016
7. Informe Ejecutivo 2015 – Informe Mundial GEM
8. GEDI 2017-12-09
9. GEM España 2016
10. Informe Ejecutivo GEM Galicia 2015
11. Breve Reflexión sobre a economía de Galicia 2017 – Circulo de empresarios
12. Perfil emprendedor del estudiante universitario, Informe 2015. 2016 – Red Emprendia
13. Oportunidades de negocio en Europa 2016 – Confederación de empresarios de Galicia
14. Estrategia de emprendimiento y empleo joven 2013 -2016 - Ministerio de Empleo y Seguridad Social (MEySS)
15. Prospección de sectores generadores de empleo en el área metropolitana de A Coruña: TIC Y LOGÍSTICA 2017– Concello de A Coruña
16. IMPACTUR - Estudio del impacto económico del turismo sobre la economía y el empleo de Galicia, 2014 - Exceltur
17. Perspectivas de España 2017 - KPMG
18. Barómetro del clima de negocios en España 2017 – IESE Business School
19. Doing Business 2017 – Equal Opportunity for All - World Bank Group
20. Doing Business 2017 – Reforming to Create Jobs - World Bank Group

Unión Europea
Fondo Social Europeo
El FSE invierte en tu futuro

Financiado por:

Fundación Incyde e Fondo Social Europeo, dentro do Programa Anima Galicia, Fomento do autoemprego e as iniciativas empresariais en Galicia 2017-2018